Syyttäjälaitos 2.5.2022 Dnro SY/715/2022

Eduskunta
Lakivaliokunta

E 54/2022 vp

Valtioneuvoston selvitys: Komission asetusehdotus asetuksen 2018/1727/EU muuttamisesta koskien Eurojustin toimesta tapahtuvaa todisteiden keräämistä, säilyttämistä ja analysoimista liittyen joukkotuhontaan, rikoksiin ihmisyyttä vastaan ja sotarikoksiin

Syyttäjälaitos pitää tärkeinä toimenpiteitä sen edistämiseksi, että Ukrainan ja Venäjän Federaation välisessä sodassa, sekä mahdollisissa tulevissa konflikteissa, tapahtuvat vakavat kansainväliset rikokset saadaan tutkittua ja saatettua tuomioistuimen tutkittaviksi.

Syyttäjälaitos näkee tarpeelliseksi kehittää toimenpiteitä sellaisen materiaalin keräämiseksi ja tallentamiseksi, jota myöhemmin on mahdollista käyttää todisteina oikeudenkäynneissä kansallisesti tai ylikansallisesti. Järjestelmän perustaminen on kiireellistä. Tästä huolimatta Syyttäjälaitos haluaa kiinnittää huomiota seuraavaan.

Komissio ehdottaa Eurojustista annetun asetuksen muuttamista siten, että Eurojust ottaisi tehtävän hoitaakseen. Ehdotuksen tarkoituksena vaikuttaisi olevan nimenomaisesti mahdollistaa se, että Eurojust kerää, tallettaa ja analysoi keskeisiin kansainvälisiin rikoksiin liittyvää potentiaalista todistusaineistoa. Eurojustilla ei ole tällaista toimivaltaa tällä hetkellä. Kysymys voi siis olla merkittävästäkin Eurojustin toimivallan laajentamisesta.

Ehdotuksessa ei yksiselitteisesti kerrota, mitä todistusaineiston keräämisellä ja analysoimisella tässä yhteydessä tarkoitetaan. Epäselväksi jää, olisiko kysymys omatoimisesta keräämisestä vai jäsenvaltioiden toimittamien tietojen keräämisestä, edellyttäisikö tämä jäsenvaltioissa rikosasian avaamista tai miten muutoin kerääminen tapahtuisi sekä kenen päätöksellä ja miten kerättyä tietoa voitaisiin luovuttaa.

Asia on komission ehdotuksessa ilmaistu seuraavasti:

> *support Member States' action in combating genocide, crimes against humanity, war crimes and related criminal offences, including by collecting, preserving and analysing evidence*

related to these criminal offences, as well as, where necessary and appropriate, enabling its exchange or otherwise making it directly available to the competent national and international judicial authorities, in particular the International Criminal Court

Eurojustin tehtävä on tukea jäsenvaltioiden toimia, kuten artiklaan 4(1) ehdotetussa lisäyksen (j) alussa on todettu. Kuitenkin ehdotetun lisäyksen loppuosa näyttäisi viittaavan tätä laajempaan toimivaltaan.

Vielä totean, että Eurojustin tehtävän muutosta harkittaessa tulee huomioida Eurojustin ja Europolin tehtävien toisiaan täydentävä rooli ja pyrittävä siihen, ettei samoja tehtäviä tehdä yhtäaikaisesti kahdessa unionin virastossa.

Valtakunnansyyttäjä Raija Toiviainen

Valtionsyyttäjä Tuuli Eerolainen

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Tuuli Eerolainen
Valtionsyyttäjä
Syyttäjälaitos
tuuli.eerolainen@oikeus.fi

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Raija Toiviainen
Valtakunnansyyttäjä
Syyttäjälaitos
raija.toiviainen@oikeus.fi